

forslag. — Dernæst komme *Endringsforslagene* Nr. 46, 47 og 48, der alle angaa *Ling*, som ere forhandlede ved *Sagens anden Behandling*. Det er nødvendigt, at man holder polyteknisk *Lærestalt* saaledes, at den kan virke overensstemmende med sit *Formaal*. Man har indvendt, at det vilde være hensigtsmæssigt at tage under *Overveelse*, om denne *Anstalt* ikke kunde reformeres o. s. v. Ja, svarer jeg, det er meget muligt, lader os da overveje det, men indtil disse *Overveelser* ere begyndte og tilendebragte, maa man holde polyteknisk *Lærestalt* saaledes, at de, der søge denne *Anstalt*, kunne være i *Stand* til paa tilhørlig *Maade* at underkaste sig *Anstaltens Prøver*. Det er i *Kraft* af denne *Betragtning*, at jeg har gjenoptaget disse tre *Endringsforslag*. — Jeg kommer dernæst til „*Sors Akademi*“. Der er her *Endringsforslaget* Nr. 49, som gaar ud paa at forhøje *Betalingen* til *Spisevæerten*. Det er i høi *Grad* billigt, at en saadan *Forsøgelse* gives ham; jeg henviser iøvrigt derved til *Sagens anden Behandling*. — *Endringsforslaget* Nr. 50 er stillet af *Udvalgets Flertal* og er nyt. Det gaar ud paa at give *Kontoen* for *Understøttelse* til *Folkehøjskolerne* en anden *Affattelse*. Det paaligger *Ministeriet* at fordele den *Sum*, der paa *Finantsloven* aarlig har været opført til *Folkehøjskolerne*, og man vil kunne forstaa, at *Ministeriet* føler *Trang* til at have en paalidelig *Kjendskab* til disse *Højskoler*, inden det fordele *Beløbet* mellem dem, der indgive *Begjæring* derved; men *Ministeriet* har ingen ensartet *Kontrol* med dem, intet ensartet *Lilfyn* med dem. *Ministeriet* erholder gjennem *Proovsterne* *Indberetninger* om dem, men det bliver i *Reglen* en *Indberetning* for hver enkelt *Skole*, og en saelles *Maalestok* for *Bedømmelsen* af disse *Indberetninger* faaer *Ministeriet* ganske. Man vil vistnok finde det ganske naturligt, at *Ministeriet* ønsker at kjende disse *Lærestalter*, inden det skrider til *Fordeling* af *Beløbet* mellem dem, for at det — saavidt det slaar til det — kan fordele retfærdigt. Jeg har derfor antaget en særdeles vel egnet *Mand* til at bereise disse *Skoler*, og han er — saa vidt jeg veed — i dette *Dieblit* paa *Reise*. Jeg har ogsaa *Grund* til at tro, at han er bleven meget vel modtagen ved *Skolerne*, Alt tyder bestemt derpaa; men nu vil *Flertallet* ikke, at et saadant *Lilfyn* maa føres. Det skal vel overlades *Ministeriet* at fordele *Beløbet* som hidtil, men til at sætte det i *Stand* til at skaffe sig *Kundskab* om disse *Højskoler* og om, hvilke *Højskoler* der snarest maatte behøve disse *Lilfud*, vil man beroe det *Midlerne*. Jeg modfatter mig derfor *Endringsforslaget* under Nr. 50. — Under „*det lærde Skolevæsen*“ findes gjenoptaget 3 *Endringsforslag*, med *Hensyn* til hvilke jeg henviser til *Sagens anden Behandling*. Der er desuden kommet til et fjerde ganske underordnet *Punkt* angaaende *Spømmepøvelserne* ved *Roastilde lærde Skole*. Da der imidlertid med

Hensyn til dette er *Enighed* mellem *Ministeriet* og *Udvalget*, skal jeg ikke dwæle længere derved. — Jeg kommer nu til „*Seminariefonden* og *Seminarierne*“. Der har jeg ogsaa gjenoptaget et tidligere *Forslag*, og jeg skal dwæle et *Dieblit* derved, da jeg nu er i *Stand* til at meddele *fyldigere* *Oplysninger*, end jeg kunde ved *Sagens anden Behandling*, og navnlig da jeg har modtaget den sidste *siden* anden *Behandling* fremkomne *Fortegnelse* over *Examinander* og *Examinandinder*, som have indstillet sig til de sidste *Prøver* ved *Skolerne*. *Store* *Medlemmer* ville se, at *Endringsforslaget* gaar ud paa, at de *Understøttelser*, som under „*Seminariefonden* og *Seminarierne*“ tildeles de *Studerende*, skulle fordeles i *Forhold* til *Examinandernes Antal*, medens derimod *Udvalgets Flertal* vil, at de skulle fordeles saaledes, at mindst *Halvdelen* tilfalder *Disciplene* ved de *private Seminarier*. Nu bliver *Spørgsmaalet*, om denne *Fordeling*: mindst *Halvdelen* til de *private Seminarier*, er retfærdig og billig. Jeg skal i den *Henseende* oplyse, at, naar man tager *Antallet* af *Examinanderne* for de første 6 *Mar*, efterat den nuværende *Examen* er oprettet, have *Statsseminarierne* dimitteret 506 og de *private Seminarier* 185 *Clever*, og tager jeg det sidste *Mar* med, saa vil det vise sig, at de, der ere dimitterede fra *Statsseminarierne*, udgjøre tilsammen 62, medens der fra *Langs Seminarium* paa *Blaagaard* er dimitteret 8, fra *Dossens Seminarium* i *Gjødved* 15, fra *Meiners* og *Søborgs Seminarium* 6, tilsammen 29 *Clever*. Altsaa er der fra *Statens Seminarier* dimitteret 62 og fra de *private* 29. (*Afbrydelse* af *Lh. Nielsen*). Det er den officielle *Fortegnelse*. Derjom man nu vilde spørge, hvorledes det forholder sig med *Examensudfaldet*, om det ikke kunde tænkes, at de, der bleve dimitterede fra de *private Seminarier*, i *Duelighed* stode over dem, der bleve dimitterede fra *Statsseminarierne*, saa vil man ved at se efter finde, at det *Omvendte* netop er *Lilfældet*. Alle de *Mænd*, der dimitteres fra *Seminarierne*, staa i *Examensudfald* langt tilbage for *Examinandinderne*, disses *Dygtighed* staa langt over *Mændenes*; men sammenligner man igjen dem, der dimitteres fra de *private Seminarier*, med dem, der dimitteres fra *Statsseminarierne*, saa vil man finde, at *Statsseminarierne* i den *Henseende* staa høiere end de *private*. Altsaa, tager man de 6 foregaaende *Mar*, saa er der dimitteret fra *Statsseminarierne* 506 og fra de *private* 185 *Clever*, og i *Mar* er der dimitteret fra *Statsseminarierne* 62 og fra de *private* *Seminarier* 29 *Clever*, følgerig er der dimitteret mere end dobbelt saa *Mange* fra *Statsseminarierne*, og deres *Examensudfald* staa ingenlunde tilbage for de *andres*. Jeg kan derfor ikke faae *Die* paa den *Retfærdighed*, der skulde være i, at mindst *Halvdelen* af *Understøttelserne* skulde tilstaaes *Cleverne* paa de *private Seminarier*. *Forslaget* gaar derfor ud